

Fylkesmannen i Vest-Agder

Miljøvern avdelingen

Saksbehandler: Tor Punsvik
Tlf.: 38 17 62 08

Deres ref.: 14.06.2013
Vår ref.: 2013/3183

Vår dato: 06.08.2013
Arkivkode: 433.52

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Uttalelse til høring - endring i rovviltforskriften - forvaltningsområdet for ynglende ulv

Fylkesmannen i Vest-Agder mener ulv er naturlig hjemmehørende i norsk natur, og støtter utvalgets innstilling vedrørende:

- 1. Forvaltningsprinsippet med egen ulvesone opprettholdes**
- 2. Ulvesonen utvides ikke nordover, av hensyn til tamreininteressene**
- 3. Ulvesonen reduseres der arealene ikke anses egnet til formålet**

Utvalget har uttalt seg om kompensierende tiltak for de direkte berørte kommunene i ulvesonen, og Fylkesmannen støtter at slike kompensierende tiltak utredes.

Vi viser til departementets brev av 14. juni, der man ber om fylkesmannens uttalelse til forslag til endringer i rovviltforskriften – forvaltningsområdet for ynglende ulv. Forslag til endringer er basert på evalueringsrapporten som ble levert av et utvalg departementet nedsatte høsten 2012 for å evaluere ulvesonen. Fylkesmannen har vurdert hvorvidt høringsutkastet skulle forelegges underordnede organer i Vest-Agder, herunder kommunene, men ikke funnet det naturlig å gjøre dette. Fylkesmannens uttalelse er imidlertid sendt både kommunene og medlemmer av Kontaktutvalget for rovviltsaker i Vest-Agder, som på eget initiativ kan gi uttalelse direkte til departementet.

Vest-Agder befinner seg geografisk relativt langt unna dagens sone for forvaltning av ynglende ulv. Fylket inngår i rovviltregion 1, der det ikke er satt mål om yngling for noen av de store rovpattedyrene. Her er det prioritert å ha beiteområder for bufe. Gjennom de siste 15 år har fylket imidlertid regelmessig opplevd utfordringer knyttet til streifende ulv og omfattende skader voldt i våre sauerike og prioriterte beiteområder. Disse utfordringer tok fylkesmannen opp i eget brev til departementet 11. september i fjor.

Så vidt vi har registrert er alle de ulvene som er registrert i vår landsdel de siste 15 årene født i Sverige og fra Rovdata opplyses det at med unntak av en har alle ulver felt i Norge så langt i år også svensk opphav. Ideelt sett burde en reforhandlet avtale mellom Norge og Sverige om ulveforvaltning av den felles sørskandinaviske ulvestammen vært lagt til grunn for drøfting av rovviltforskriften. Vi forstår at det jobbes for å få en slik avtale på plass.

Utvalgets vurdering av forvaltningsområdet for ynglende ulv

Utvalget har som utgangspunkt for sine vurderinger lagt til grunn Stortingets vedtak om et bestandsmål på 3 årlige ynglinger. Utvalget har videre lagt til grunn at det ikke skal være ynglende ulv innenfor de samiske tamreinområdene i henhold til de forpliktelser som følger av folkeretten. Innspillene som er mottatt under arbeidet med rapporten synliggjør at forvaltningen av ulv er konfliktfylt og krevende.

De politiske mål for forvaltning av ulv i Norge er basert på ønsket antall ynglende familiegrupper, for tiden 3. Familiegrupper (ulverevir) anses som innenfor ulvesonen og helnorske hvis de har inntil, maksimum, 49 % av reviret utenfor det vedtatte forvaltningsområdet.

Utvalget på 9 medlemmer som la fram evalueringsrapporten er delt i sine anbefalinger om framtidige løsninger for ulveforvaltningen. Et mindretall på ett medlem ønsker ikke avsatt egen ulvesone i Norge, mens et mindretall på 3 medlemmer foreslår en utvidelse av dagens forvaltningssone nordover. Flertallet på 6 medlemmer foreslår at sonen ikke utvides utover dagens grenser nordover.

Utvalget foreslår imidlertid at følgende områder tas ut av forvaltningssonen: Områdene vest for E6 i Østfold fylke og i Follo i Akershus. Vestmarka vest for E16 i Akershus, samt de deler av Kongsvinger, Grue og Sør-Odal kommuner som ligger vest for Glomma. Utvalget kan ikke se at verken størrelse eller beliggenhet gjør disse områdene aktuelle for familiegrupper eller revirhevdende ulvepar. Forslaget er i hovedsak i samsvar med innspill utvalget har fått fra faglig hold.

Utvalget har også uttalt seg om kompensasjon for kommunene i ulvesonen for at de gis ansvar for å oppfylle politiske mål om ynglende familiegrupper. Fra rapporten siteres: *Uavhengig av hvilke interesser man representerer er tilbakemeldingen fra kommunene innenfor dagens ulvesone at belastningen ved å tilhøre et «ulvereservat» er stor... Det framheves at prinsippet om byrdefordeling i rovviltforvaltningen må gjennomføres, og da spesielt knyttet til forvaltningen av ulv.... Utvalget merker seg at ulempene som knytter seg til forvaltningen av ulv oppleves langt større enn for de andre rovdyrene...*

Utvalget gir på denne bakgrunn følgende anbefaling: De kommunene som til enhver tid er vertskap for etablerte familiegrupper og således bidrar til at Norge ivaretar sine forpliktelser knyttet til forvaltningen av ulv bør etter utvalgets oppfatning gis en årlig kompensasjon.

Fylkesmannens vurdering og uttalelse

Fylkesmannen i Vest-Agder mener i tråd med de politiske føringene for forvaltningen at ulven skal være en naturlig forekommende art i norsk natur. Fylkesmannen har ikke forutsetninger for å vurdere behovet for å utvide nåværende ulvesone nordover langs grensa mot Sverige for å innfri bestandsmålene vedtatt for norsk forvaltning av ynglende ulv. Fylkesmannen ser imidlertid at konflikter med sørsamiske tamreininteresser i så fall raskt kan melde seg om sonen utvides nordover slik et mindretall foreslår. På den bakgrunn støtter fylkesmannen flertallets innstilling om å opprettholde dagens grenser i nord.

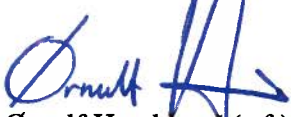
Fylkesmannen anser det påkrevet at det stilles strenge krav til de arealer som avgrenses innenfor forvaltningssone for ulv, både med hensyn til egnethet for ulvefamilier og potensielt konfliktnivå. Fylkesmannen støtter utvalgets forslag til å ta ut foreslåtte arealer som ikke anses egnet til forvaltningsformålet ut fra områdenes størrelse og beliggenhet.

Fylkesmannen har stor forståelse for den frustrasjon som utvalget viser til for de direkte berørte kommunene. Sosiologene Ketil Skogen, Olve Krange og Helene Figari har studert konfliktene knyttet til ulveforvaltningen i de aktuelle områder, og gjengitt dette i en nylig utkommen bok «Ulvekonflikter». Boka beskriver et bredt konfliktbilde. For å belyse noe av denne bredden i konfliktene tillater vi oss å sitere noe fra bokas vaskeseddel:

Rovdyrkonflikter har lenge preget både bygdesamfunn og rikspolitik i Norge. Det har blitt en stabil konfliktlinje i dagens norske samfunn, men har fått liten oppmerksomhet fra samfunnsvitenskapen. «Ulvekonflikter» bygger på mer enn ti års forskning. Her får vi vite hvordan ulven blir dratt inn i dypere samfunnsmessige motsetningsforhold og endringsprosesser. Ulven kan skape frykt og drepe jakthunder og sau. Men den har kommet tilbake fordi den har fått en beskyttelse den ikke hadde før, og det er mennesker som har sørget for beskyttelsen. At den norske utmarka skal vernes mot bygdefolks ressursutnyttelse er en ganske ny tanke. Ulven har blitt et sterkt symbol på økonomiske, sosiale og kulturelle endringsprosesser, og på det skjeve maktforholdet mellom urbane eliter og vanlige folk på bygda. Men befolkningen i Bygde-Norge endrer seg også, og en stadig minkende andel lever av jord- og skogbruk. Ulven har fått venner også i distriktene. Bokas røde tråd er at konfliktene ikke oppstår mellom mennesker og dyr, men mellom mennesker, og det er nettopp derfor de blir så intense. En skal ikke være lenge i ulveområdene for å se at dette er konflikter om ulven, mer enn konflikter med den. «Ulvekonflikter» er derfor også en analyse av viktige utviklingstrekk i det moderne norske samfunnet.

Konfliktene knyttet til ulvesonering er åpenbart både tøffe og vidtrekkende, og fra rovviltforskningen og –forvaltningen er det antatt at ulovlig felling trolig er den viktigste dødsårsaken for ulv i den sørskandinaviske stammen. Disse fellingene begrunnes ofte i manglende aksept for politisk vedtatte mål og virkemidler i forvaltningen av ulv, bl.a. ulvesonering. Fylkesmannen anbefaler en oppfølging av utvalgets anbefaling om kompensasjon for lokalsamfunnene innen ulvesonen.

Med hilsen

Ørnulf Haraldstad (e.f.)
miljøverndirektør

Katrine Skajaa Gunnarsli
sjefingeniør

Kopi sendt som e-post av saksbehandler:
Kommunene i Vest-Agder v/ viltansvarlig
Vest-Agder Fylkeskommune v/ viltansvarlig
ass. fylkesmann og landbruksdirektør
Rovviltnemnda for Region 1
Kontaktutvalget for rovviltsaker i Vest-Agder
Øvrige fylkesmenn
Miljødirektoratet

